

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare nr.105

www.parlament.md

14 martie, 2013

YD Nr. 006

Biroul Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de Lege cu privire la poliție.

Anexe:

1. Proiectul Legii
2. Nota informativă

Deputați în Parlament

[Handwritten signatures and names]
I. B. Bădoș
I. C. Bădoș

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr. <u>116</u>	
- 14 -	<u>03</u> 2013
Ora	

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

**LEGE
cu privire la poliție**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică

Legea Republicii Moldova cu privire la poliție determină locul, rolul și principiile de activitate ale poliției în sistemul autorităților administrației publice centrale și locale, stabilește sarcinile principale, atribuțiile, drepturile, responsabilitatea poliției, precum și modul de supraveghere asupra activității ei.

**Titlul I
PRINCIPII GENERALE**

Articolul 1. Poliția Republicii Moldova

Poliția Republicii Moldova este un organ armat de drept al autorităților publice, aflat în componența Ministerului Afacerilor Interne, chemat să apere, pe baza respectării stricte a legilor, viața, sănătatea și libertățile cetățenilor, interesele societății și ale statului de atentate criminale și de alte atacuri nelegitime.

Articolul 2. Sarcinile principale ale poliției

Sarcinile principale ale poliției sînt:

- 1) apărarea vieții, sănătății, onoarei, demnității, drepturilor, libertăților, intereselor și averii cetățenilor de atentate criminale și de alte atacuri nelegitime;
- 2) prevenirea și curmarea crimelor și a altor infracțiuni;
- 3) constatarea și descoperirea infracțiunilor, urmărirea persoanelor care le-au săvîrșit;
- 4) menținerea ordinii publice și asigurarea securității publice;
- 5) acordarea de ajutor, conform condițiilor și modului stabilit de prezenta lege, cetățenilor, autorităților administrației publice, întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor în vederea ocrotirii drepturilor lor și exercitării atribuțiilor lor, stabilite de lege;
- 6) efectuarea măsurilor de protecție de stat față de persoanele care acordă ajutor în procesul penal, în conformitate cu legislația în vigoare.

Antrenarea poliției la îndeplinirea sarcinilor care conform legii nu țin de atribuțiile ei se interzice. Nimeni nu are dreptul să se amestece în activitatea poliției, ce ține de exercitarea funcțiilor ei.

Articolul 3. Principiile de activitate a poliției

Poliția își organizează activitatea pe principiile legalității, umanismului și echității sociale, conlucrării cu cetățenii și cu colectivele de muncă, pe principiile transparenței și respectării secretului profesional.

Nu pot fi divulgate informațiile ce constituie secret de stat, secret comercial al organizațiilor și persoanelor, informațiile despre persoanele care au participat la depistarea, prevenirea, curmarea, cercetarea și descoperirea crimelor, la examinarea judiciară a dosarelor penale și organizarea măsurilor de protecție de stat a acestor persoane, precum și informațiile a căror divulgare ar complica descoperirea infracțiunilor ori ar contribui la săvîrșirea lor, alte informații oficiale cu accesibilitate limitată.

Articolul 4. Activitatea poliției și drepturile cetățenilor

În activitatea sa poliția mizează pe respectarea personalității cetățenilor, constituind un garant al apărării demnității, drepturilor, libertăților și intereselor lor legitime.

Poliția îi apără pe cetățeni indiferent de situația lor socială, patrimonială, de apartenența națională, de rasă, de sex și vîrstă, de studii și limbă, de atitudinea față de religie, de convingerile politice și de altă natură.

Poliția asigură protecția de stat a părții vătămate, a martorilor și a altor persoane care acordă ajutor în procesul penal.

Poliția nu intervine în drepturile și libertățile cetățenilor decît în cazul în care nu-și poate exercita atribuțiile.

Nici un fel de limitări ale drepturilor și libertăților cetățenilor nu sînt admise decît în temeiul și în modul stabilit de lege.

Cetățenii sînt în drept să primească de la colaboratorii de poliție explicații privind limitările drepturilor și libertăților lor.

Poliția asigură dreptul la apărare juridică și alte drepturi ale persoanelor reținute și puse sub stare de arest, comunică locul lor de aflare rudelor, administrației de la locul de lucru sau de învățatură și în caz de necesitate ia măsuri pentru a le acorda asistență medicală urgentă și pentru a înlătura pericolul ce amenință viața, sănătatea și bunurile cuiva în urma reținerii sau punerii sub stare de arest a persoanelor menționate.

Este interzis ca poliția să destăinue informațiile ce țin de viața personală a unui cetățean și denigrează onoarea și demnitatea acestuia sau pot prejudicia interesele lui legitime, dacă executarea atribuțiilor ei nu cer contrariul.

În cazul reabilitării ulterioare a persoanei de către instanța judecătorească, de procuror sau de însuși organul de poliție, informațiile compromițătoare despre încălcarea legalității ce au fost date publicității nemijlocit de organele de poliție, trebuie infirmate de organul de poliție în modul în care au fost date publicității, în termen de o lună din ziua intrării în vigoare a hotărîrii instanței judecătorești, a procuraturii sau a organului de poliție privind reabilitarea.

Articolul 5. Reglementarea legislativă a activității poliției

Activitatea poliției este reglementată de Constituția Republicii Moldova, de prezenta lege, de alte acte legislative ale Republicii Moldova, de hotărârile Guvernului, de deciziile autorităților administrației publice locale și de actele normative ale Ministerului Afacerilor Interne, care nu contrazic prezenta lege.

În activitatea sa poliția se călăuzește de acordurile internaționale interguvernamentale și interdepartamentale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 6. Antrenarea altor colaboratori ai organelor afacerilor interne și a militarilor trupelor de interne la îndeplinirea sarcinilor poliției

Colaboratorii organelor afacerilor interne, militarii trupelor de interne, cursanții și audienții instituțiilor de învățământ ale Ministerului Afacerilor Interne pot fi antrenați la îndeplinirea sarcinilor poliției în modul stabilit de Ministerul Afacerilor Interne. În acest caz asupra lor se extinde statutul juridic de colaborator al poliției, stabilit de prezenta lege.

Titlul II

STRUCTURA ȘI ADMINISTRAȚIA POLIȚIEI REPUBLICII MOLDOVA

Articolul 7. Structura poliției și starea ei de subordonare

Ca organ de drept al autorităților publice poliția Republicii Moldova se divizează în poliție de stat și poliție municipală.

Poliția de stat își exercită atribuțiile pe întreg teritoriul Republicii Moldova, poliția municipală – pe teritoriul unității administrative respective.

Structura organizatorică și limita numerică a efectivului poliției de stat se aprobă de Guvern la propunerea ministrului afacerilor interne, iar a poliției municipale – de autoritățile administrației publice locale și de ministrul afacerilor interne a unității teritoriale autonome cu statut special și comisarului poliției municipiului Chișinău.

Poliția de stat în activitatea sa se subordonează Ministerului Afacerilor Interne. Poliția municipală se subordonează concomitent Ministerului Afacerilor Interne și autorităților administrației publice locale.

Controlul asupra activității poliției se desfășurează de Ministerul Afacerilor Interne, iar asupra activității poliției municipale – și de autoritățile administrației publice locale.

Articolul 8. Conlucrarea din sistemul poliției

Poliția de stat și cea municipală își exercită atribuțiile în strânsă conlucrare.

Primind informații despre pregătirea ori săvârșirea unei infracțiuni grave, organul poliției municipale ia măsurile necesare pentru preîntâmpinarea, curmarea și descoperirea ei, pentru stabilirea și fixarea urmelor infracțiunii, pentru paza locului incidentului și comunică neîntârziat despre aceasta organului respectiv al poliției de stat, transmițându-i ulterior materialele de care dispune.

La organizarea descoperirii infracțiunilor și la îndeplinirea măsurilor pentru urmărirea și reținerea persoanelor care au săvârșit infracțiuni, dispozițiile persoanelor oficiale ale poliției de stat sînt obligatorii pentru colaboratorii poliției municipale.

Poliția municipală acordă sprijin poliției de stat la îndeplinirea măsurilor de investigare operativă și a altor măsuri, comunică neîntârziat despre persoanele și faptele ce prezintă interes pentru ea.

Poliția de stat acordă poliției municipale asistență metodică și consultativă, sprijin, prin forțele și mijloacele ei, pentru exercitarea atribuțiilor încredințate ei.

Articolul 9. Competența Ministerului

Afacerilor Interne în sfera de activitate a poliției pentru menținerea ordinii publice și combaterea criminalității Ministerul Afacerilor Interne:

- 1) participă la elaborarea programelor de stat pentru combaterea criminalității și menținerea ordinii publice și conduce îndeplinirea acestor programe;
- 2) participă la elaborarea și realizarea măsurilor de protecție de stat a părții vătămate, a martorilor și a altor persoane care acordă ajutor la depistarea, prevenirea, curmarea, cercetarea și descoperirea crimelor;
- 3) coordonează activitatea poliției de stat și a poliției municipale;
- 4) dirijează forțele și mijloacele poliției la îndeplinirea acțiunilor republicane;
- 5) dirijează subunitățile specializate în combaterea criminalității organizate;
- 6) organizează activitatea poliției în direcția prevenirii, constatării, curmării, descoperirii crimelor, urmăririi persoanelor care le-au săvârșit, în direcția căutării persoanelor date dispărute și a altor persoane în cazurile stabilite de legislație;
- 7) desemnează subdiviziunea responsabilă de domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie, care participă la elaborarea și realizarea măsurilor de prevenire și combatere a violenței în familie, asigurînd protecția victimelor violenței în familie și punerea sub urmărire a agresorilor;
- 8) organizează activitatea poliției judecătorești;
- 9) exercită conducerea generală a activității de menținere a ordinii publice, a asigurării securității publice;
- 10) conlucrează cu organele de drept din alte state și cu organizațiile internaționale în problemele de combatere a criminalității și de ocrotire a ordinii publice;
- 11) efectuează finanțarea poliției, asigurarea ei tehnico – materială și socială;
- 12) ia măsuri pentru perfecționarea asigurării juridice a activității poliției;
- 13) elaborează, în conformitate cu legislația, normele generale, condițiile și modul de satisfacere a serviciului în organele poliției, precum și normativele-tip ale statelor de personal;
- 14) organizează pregătirea și reciclarea cadrelor de toate rangurile, dirijează instituțiile de învățământ superior, mediu și celelalte instituții din sistemul Ministerului Afacerilor Interne;

- 15) stabilește normative unice pentru organizarea lucrărilor de secretariat în organele poliției;
- 16) formează și administrează fondurile și evidențele republicane de informație, organizează schimbul de informație cu organele de interne ale altor state;
- 17) organizează și asigură securitatea circulației rutiere.

Ministerul Afacerilor Interne acordă în caz de necesitate ajutor poliției municipale pe teritoriul unității administrativ-teritoriale respective cu forțele și mijloacele poliției de stat.

În caz de calamități naturale, catastrofe, dezordini de masă și în alte cazuri excepționale sau în timpul desfășurării unor acțiuni de ordin republican poliția municipală, prin hotărârea Ministerului Afacerilor Interne, poate fi folosită temporar în afara teritoriului unității administrativ-teritoriale respective.

Articolul 10. Sprijinul acordat de autoritățile administrației publice, de organizațiile obștești, de colectivele de muncă și de cetățeni la îndeplinirea sarcinilor poliției

Autoritățile administrației publice, colectivele de muncă, asociațiile obștești, persoanele oficiale și cetățenii acordă poliției ajutor multilateral pentru menținerea ordinii publice și combaterea criminalității.

Cetățenii Republicii Moldova pot lucra, pe baza liberului consimțământ, în calitate de colaboratori netitulari ai poliției.

Articolul 11. Supravegherea asupra respectării legislației în activitatea poliției

Supravegherea asupra respectării întocmai și uniforme a legilor în activitatea poliției este exercitată de către Procurorul General și de către procurorii din subordonare.

Titlul III

ATRIBUȚIILE ȘI DREPTURILE POLIȚIEI

Articolul 12. Atribuțiile poliției

Poliția este obligată:

- 1) să ia măsuri pentru apărarea vieții, sănătății, onoarei, demnității și averii cetățenilor în cazurile în care ei sînt amenințați de acțiuni nelegitime, de alt pericol;
- 2) să controleze respectarea ordinii publice pe străzi, piețe, artere rutiere, în grădini publice, la aeroporturi, gări și în alte locuri publice pentru a asigura securitatea personală și publică;
- 3) să înregistreze informația sosită cu privire la infracțiuni, contravenții administrative și la alte evenimente care periclitează securitatea publică, să reacționeze prompt la sesizările și comunicările despre infracțiuni; să aducă la cunoștința autorităților administrației publice respective evenimentele care

- i-au devenit cunoscute și care pun în pericol securitatea personală, socială și a statului și cer reacționarea lor promptă;
- 4) să exercite măsurile de protecție de stat a părții vătămate, a martorilor și a altor persoane care acordă ajutor la depistarea, prevenirea, curmarea, cercetarea și descoperirea crimelor, la examinarea judiciară a dosarelor penale, în conformitate cu legislația în vigoare;
- 5) să asigure protecția victimelor violenței în familie și să supravegheze executarea ordonanței de protecție în conformitate cu legislația;
- 6) să ia măsuri de investigare operativă și alte măsuri necesare, prevăzute de legislație, pentru stabilirea, prevenirea, curmarea infracțiunilor, pentru identificarea și punerea sub urmărire a persoanelor care le-au săvîrșit și a persoanelor ce se ascund de organele de urmărire penală și judecătorești, se sustrag de la executarea pedepsei penale, precum și a persoanelor date dispărute sau a altor persoane, în cazurile prevăzute de legislație;
- 7) să îndeplinească însărcinări și dispoziții în scris ale procurorului, hotărârile instanțelor de judecată, însărcinările date de ofițerul de urmărire penală privind îndeplinirea acțiunilor de urmărire penală;
- 8) să îndeplinească, în limitele competenței, expertize criminalistice; să asigure, în modul stabilit, participarea specialiștilor serviciului de criminalistică în activitatea de urmărire penală;
- 9) să curme contravențiile administrative, să instruiască și să examineze în măsura competenței cauze privind contravențiile administrative;
- 10) să identifice cauzele și condițiile la săvîrșirea crimelor și a contravențiilor administrative, să ia măsuri în limitele drepturilor ei pentru înlăturarea lor; să îndeplinească o muncă de profilaxie în mediul persoanelor criminogene; să participe la educarea juridică a populației;
- 11) să ia măsuri urgente pentru salvarea oamenilor, pentru acordarea de ajutor la paza averii rămase fără supraveghere în cazurile de accidente, catastrofe, incendii, calamități naturale și în urma altor circumstanțe externe; să participe, în conformitate cu legea, la asigurarea regimului juridic al stării excepționale sau de război și a formelor speciale de guvernare în cazul instituirii lor pe întreg teritoriul Republicii Moldova sau în unele localități, precum și la îndeplinirea măsurilor de carantină în caz de epidemii și de epizootii;
- 12) să îndeplinească controlul asupra comportamentului persoanelor arestate la domiciliu, liberate provizoriu sub control judiciar sau pe cauțiune;
- 13) să acorde sprijin persoanelor care au ispășit pedeapsa la adaptarea lor socială;
- 14) să efectueze paza obiectivelor stabilite de Guvern;
- 15) să îndeplinească reglarea circulației rutiere și supravegherea respectării circulației, să controleze starea drumurilor, străzilor și a mijloacelor de transport;
- 16) să asigure respectarea regulilor de deschidere și funcționare a obiectivelor construite cu permisiune specială, a regulilor de achiziționare, păstrare și

- transportare a armelor, munițiilor, substanțelor și a materialelor explozive, a altor obiecte și substanțe care intră în lista stabilită de legislație;
- 17) să controleze respectarea de către cetățeni și persoanele oficiale a regimului de pașapoarte, având pentru acest scop dreptul de intrare în locuințele cetățenilor de la ora 6.00 pînă la ora 22.00;
 - 18) să efectueze, în modul stabilit de lege, controalele necesare privind cererile depuse pentru acordarea sau retragerea cetățeniei;
 - 19) să verifice respectarea de către străini a regulilor de ședere în Republica Moldova;
 - 20) să acorde, în limitele posibilităților, prim ajutor persoanelor care au suferit de pe urma infracțiunilor și accidentelor, dacă starea lor prezintă pericol pentru viața, sănătatea sau averea lor sau dacă se află în stare de neputință sau într-un alt impas, precum și minorilor rămași fără supravegherea părinților sau a persoanelor care îi înlocuiesc;
 - 21) să păzească, pe baza contractelor, averea proprietarilor; să inspecteze subunitățile pazei întreprinderilor de stat, a instituțiilor și organizațiilor;
 - 22) să ia măsuri urgente pentru asigurarea integrității averii fără stăpîn, a celei successorale și a comorilor pînă la transmiterea lor în administrarea autorităților administrației publice și a persoanelor oficiale respective;
 - 23) să asigure integritatea documentelor, obiectelor, valorilor și a altor bunuri predate poliției, să ia măsuri pentru restituirea lor posesorilor legitimi sau pentru realizarea lor în modul stabilit;
 - 24) să execute mandatele și deciziile instanțelor de judecată pentru punerea persoanelor în stare de arest preventiv, hotărârile instanțelor de judecată, ale procurorilor și ofițerilor de urmărire penală pentru aducerea cu forța a persoanelor, care, fiind citate, se sustrag de la prezentarea în organele respective;
 - 25) să asigure securitatea judecătorilor și a participanților la proces în instanțele judecătorești, iar în caz de necesitate și în afara lor, în condițiile legii;
 - 26) să execute indicațiile președintelui ședinței de judecată privind aplicarea față de inculpat și de alte persoane a măsurilor procesuale de constrângere prevăzute de lege;
 - 27) să asigure paza localurilor instanțelor judecătorești;
 - 28) să asigure aducerea la locul procesului judiciar a materialelor cauzei penale, a corpurilor delictive, precum și integritatea lor;
 - 29) să asigure ordinea publică în sediul instanțelor judecătorești;
 - 30) să asigure aducerea în instanța judecătorească a persoanelor care se eschivează să se prezinte;
 - 31) să acorde asistență executorilor judecătorești în procesul îndeplinirii acțiunilor executorii;
 - 32) să contribuie la aducerea în autoritățile sau instituțiile publice respective, la rugămintea acestora, a persoanelor care se sustrag de la prezentare benevolă și care suferă de alcoolism cronic, de narcomanie sau de toxicomanie, sînt afectate de boli psihice sau venerice, în privința cărora există temeieri

suficiente de a presupune că sînt contaminate de virusul imunodeficient al omului;

- 33) să escorteze și să țină sub pază persoanele reținute și deținute;
- 34) să execute hotărârile instanțelor de judecată privind arestul administrativ;
- 35) să comunice, în modul stabilit, instituțiilor de ocrotire a sănătății despre persoanele ce fac abuz de băuturi alcoolice, consumă substanțe narcotice sau toxice fără prescripțiile medicului, precum și despre persoanele în privința cărora există temeieri suficiente pentru a presupune că sînt bolnave de boli psihice, venerice sau sînt contaminate de virusul imunodeficient al omului;
- 36) să acorde, în limitele drepturilor de care dispun, ajutor deputaților, persoanelor oficiale din autoritățile administrației publice, de la întreprinderi, instituții și organizații pentru exercitarea de către ei a activității prevăzute de lege în cazul în care lor li se opune rezistență sau sînt în pericol;
- 37) să asigure securitatea personală și patrimonială a martorilor, a victimelor și a altor persoane, a căror viață, sănătate și avere sînt amenințate de pericol în legătură cu ajutorul acordat de ei organelor de ocrotire a normelor de drept pentru prevenirea și descoperirea crimelor.
- 38) să controleze permisele de conducere a autovehiculelor și a actelor tehnice la mijloacele de transport pentru identificarea persoanelor și a vehiculelor care se află în căutare;

Articolul 13. Drepturile poliției Poliția are dreptul:

- 1) să ceară cetățenilor și persoanelor oficiale respectarea ordinii publice și încetarea infracțiunilor, să ia măsuri de constrângere, prevăzute de lege, față de infractori;
- 2) să controleze la cetățeni și la persoanele oficiale actele de identitate și alte documente oficiale, necesare pentru a stabili dacă ei respectă normele juridice, a căror executare e supravegheată și controlată de poliție;
- 3) să cheme la poliție cetățenii și persoanele oficiale implicate în cazurile și materialele care se află în gestiune, iar în caz de sustragere fără motive întemeiate de la înfățișare la chemare – să-i supună aducerii forțate și să-i tragă la răspunderea stabilită prin lege;
- 4) să întocmească procese-verbale privind orice contravenții administrative, să aducă la poliție sau în alte localuri de serviciu și să rețină pînă la trei ore, dacă o altă durată nu este stabilită de lege, persoanele care au săvîrșit contravenții administrative, să le supună controlului corporal, să le controleze obiectele pe care le au cu ele, să le ridice obiectele și documentele și să ia alte măsuri prevăzute de lege pentru asigurarea procedurii în cazurile privind contravențiile administrative;
- 5) în cazul în care victima violenței în familie se află în stare de neputință, să se adreseze instanței de judecată pentru obținerea ordonanței de protecție, în baza cererii depuse de victimă sau a sesizării de caz;

- 6) să aplice, în cazurile prevăzute de lege, sancțiuni administrative sau să predea în modul stabilit de lege materialele privind contravențiile administrative spre examinare altor autorități ale administrației publice, colectivelor de muncă, asociațiilor obștești;
- 7) să rețină și să dețină în localuri special stabilite persoanele care au intrat clandestin, se află ilegal și sînt supuse expulzării de pe teritoriul Republicii Moldova, se sustrag de la executarea pedepsei penale, de la arest administrativ, de la plecare la instituțiile de reabilitare socială sau la alte instituții specializate pentru a urma tratamentul obligatoriu de alcoolism cronic, de narcomanie sau de toxicomanie, stabilit pentru ele de instanța de judecată;
- 8) să rețină persoanele ce se ocupă cu vagabondajul și cu cerșitul, precum și persoanele condamnate convențional la privațiune de libertate cu atragerea lor obligatorie la muncă, persoanele eliberate convențional din locurile de reclusiune cu atragerea lor obligatorie la muncă, care au părăsit samavolnic locul de lucru;
- 9) să rețină și să dețină în instituțiile de primire provizorie, în cazurile stabilite de lege, persoanele care nu au împlinit vîrsta de 18 ani, dacă este necesară izolarea lor urgentă, precum și persoanele care urmează să fie trimise în instituții speciale de educare prin muncă;
- 10) să rețină minorii rămași fără supravegherea părinților sau a persoanelor care îi înlocuiesc;
- 11) să rețină, în conformitate cu legislația în vigoare, persoanele bănuite sau învinuite de comiterea infracțiunii, persoanele care se ascund de urmărirea penală și de judecată, precum și persoanele față de care a fost aplicată arestarea preventivă;
- 12) să rețină pînă la 72 de ore, iar în cazul minorilor – pînă la 24 de ore, persoanele bănuite de săvîrșirea infracțiunii sau a contravenției administrative, care intenționat se împotrivesc stabilirii identității;
- 13) să expedieze la posturile medicale de dezalcoolizare, iar în cazul în care acestea lipsesc – la subunitățile de serviciu ale poliției persoanele care, aflîndu-se în stare de ebrietate în locuri publice, au pierdut capacitatea de a se mișca sau a se orienta de sine stătător, precum și care prezintă pericol pentru sine și pentru alte persoane, și să le dețină pînă la trezirea din beție;
- 14) să rețină militarii care au comis infracțiuni pînă la predarea lor patrulelor militare, comandantului militar, comandanților unităților militare sau comisarilor militari;
- 15) să rețină persoanele care au întreprins tentative de sinucidere, dacă ele nu necesită asistență medicală, pînă la stabilirea circumstanțelor cauzei;
- 16) să prezinte autorităților administrației publice, întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor de stat și celor obștești sesizări, obligatorii pentru examinare, cu privire la lichidarea cauzelor infracțiunilor și a condițiilor care le generează;
- 17) să adune și să țină evidența informațiilor, primite în cadrul activității ei legitime, despre persoanele, obiectele și faptele necesare pentru exercitarea atribuțiilor pe care le are poliția;
- 18) să efectueze fotografierea, înregistrarea sonoră și video, dactiloscopiarea și înregistrarea persoanelor ținute sub stare de arest, reținute în baza unor bănuieli de a fi săvîrșit o infracțiune, învinuite de săvîrșirea unor infracțiuni, supuse arestului administrativ, precum și a persoanelor care se împotrivesc stabilirii identității în cazul comiterii de către ele a unor delict;
- 19) să intre în orice timp al zilei în locuințe și în alte încăperi ale cetățenilor, pe loturile de pămînt ce le aparțin, pe teritoriul și în localul întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor și să le cerceteze în scopul curmării infracțiunilor sau contravențiilor, urmării persoanelor suspectate de comiterea infracțiunilor sau contravențiilor, persoanelor care se ascund de organele de urmărire penală și de judecată, se sustrag de la executarea pedepsei penale, de la arestul administrativ, de la tratamentul obligatoriu de alcoolism cronic, narcomanie sau toxicomanie, sau dacă în baza unor date suficiente se poate presupune că în aceste localuri a fost comisă sau se comite vreo infracțiune, precum și în caz de calamități naturale și în alte împrejurări externe care pun în pericol securitatea publică și securitatea personală a cetățenilor. Despre toate cazurile în care colaboratorii poliției sînt impuși de circumstanțe să pătrundă în locuințe și în alte încăperi ce aparțin cetățenilor judecătorul de instrucție este înștiințat despre aceasta în timp de 24 de ore;
- 20) să efectueze în modul stabilit de lege examinarea persoanelor pentru a stabili, dacă ele au consumat sau nu alcool, substanțe narcotice sau toxice, sau să aducă aceste persoane la instituția medicală pentru a fi examinate, dacă rezultatele examinării sînt necesare pentru confirmarea sau respingerea faptului delictului sau pentru examinarea obiectivă a cazului de infracțiune;
- 21) să efectueze controlul mijloacelor de transport la înfăptuirea, în conformitate cu hotărîrea șefului organului de poliție a operațiilor pentru reținerea persoanelor care au săvîrșit infracțiuni sau au evadat de sub strajă, pe sectoarele de teren unde se presupune că ele își vor face apariția, să supună, în caz de necesitate, controlului corporal conducătorii mijloacelor de transport și călătorii;
- 22) să efectueze controlul bagajului de mînă și al bagajului pasagerilor transportului aerian, iar în caz de necesitate, să efectueze controlul corporal al pasagerilor;
- 23) să limiteze temporar sau să interzică circulația transportului și a pietonilor pe străzi și pe drumuri, precum și accesul cetățenilor pe anumite porțiuni de teren și spre anumite obiecte în scopul asigurării securității publice, ocrotirii vieții, sănătății și averii cetățenilor, efectuării unor acte de procedură și de investigație operativă;
- 24) să supună controlului activitatea întreprinderilor, organizațiilor și instituțiilor în scopul asigurării securității circulației rutiere; să interzică exploatarea mijloacelor de transport, a căror stare tehnică prezintă pericol

- pentru securitatea circulației sau ale căror degajări de gaze de eşapament în atmosferă depășesc normele admise; să oprească mijloacele de transport și să controleze permisele de conducere ale șoferilor, foile de parcurs și documentele de trăsură respective; să efectueze controlul mijloacelor de transport, dacă se presupune că ele sînt folosite în scopuri nelegale; să limiteze sau să interzică efectuarea lucrărilor de reparație și de construcție a drumurilor, precum și alte lucrări rutiere, dacă nu se respectă cerințele asigurării securității publice;
- 25) să elibereze întreprinderilor, organizațiilor, instituțiilor și cetățenilor autorizații pentru procurarea, păstrarea, transportarea și folosirea armelor de foc; a munițiilor pentru ele, precum și să anuleze aceste autorizații, dacă cetățenii în cauză nu respectă regulile stabilite de comportare cu ele și în caz de necesitate, să sechestreze aceste obiecte; să elibereze autorizații pentru deschiderea atelierelor de reparare a armelor și a întreprinderilor pirotehnice, a poligoanelor de tragere, a standurilor, a magazinelor de desfacere a armelor de foc și a munițiilor pentru ele, să anuleze aceste autorizații dacă la obiectivele în cauză se încalcă modul stabilit de activitate a lor;
- 26) să sechestreze de la cetățeni și de la persoanele oficiale averea fără stăpîn, obiectele și substanțele interzise în circulația civilă sau care se află la ei fără autorizație specială, precum și documentele care au semne de falsificare și, în dependență de soluționarea chestiunii cu privire la responsabilitate, să restituie posesorului, să nimicească sau să realizeze în modul stabilit aceste obiecte sau documente;
- 27) să folosească liber și gratuit mijloacele de transport ce aparțin întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor sau cetățenilor, cu excepția celor din posesiunea misiunilor diplomatice și consulare ale statelor străine, pentru trecerea la locul calamității naturale, transportarea la instituția de tratament a cetățenilor care au nevoie de asistență medicală urgentă, pentru urmărirea și aducerea la poliție a persoanelor care au săvîrșit infracțiuni, precum și pentru trecerea la locul incidentului în cazul în care acest lucru nu permite amînare;
- 28) să folosească liber și gratuit, în scop de serviciu, mijloacele de telecomunicații ce aparțin întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor, iar mijloacele ce aparțin cetățenilor, cu acordul acestora;
- 29) să folosească gratuit mijloacele de informare în masă în scopul stabilirii circumstanțelor infracțiunilor și identificării infractorilor urmării persoanelor care se ascund de urmărire penală și de judecată, în scopul căutării persoanelor date dispărute, precum și în scopul preîntîmpinării infracțiunilor și întăririi ordinii de drept;
- 30) să anunțe stabilirea și plățirea premiilor pentru ajutorul acordat de orice cetățean la descoperirea infracțiunilor și la reținerea persoanelor ce le-au săvîrșit; să premieze cetățeni pentru ajutorul acordat la îndeplinirea altor sarcini ce revin poliției;

- 31) să îndepărteze de la conducerea mijloacelor de transport persoanele în vîrstă a căroră au apărut suspiciuni că ele se află în stare de ebrietate, au consumat substanțe narcotice sau toxice, să le controleze la fața locului sau să le trimită la expertiză, șoferii care nu au permis de conducere a mijloacelor de transport de categoria corespunzătoare ori de folosire a acestor mijloace de transport, precum și persoanele care au încălcat în mod grav regulile circulației rutiere;
- 32) să formeze și să folosească bănci de informații determinate de lege și de alte acte normative;
- 33) să solicite și să primească de la persoanele juridice și fizice informații, materiale și date ce constituie secret comercial și bancar, necesare pentru exercitarea atribuțiilor sale, doar în cadrul unui proces penal pornit, cu autorizația judecătorului de instrucție;
- 34) în scopul sesizării, curmării și descoperirii la timp a infracțiunilor să aplice toate măsurile de procedură cu caracter de cercetare operativă, inclusiv să atragă cetățenii la colaborare în mod confidențial. Pentru descoperirea infracțiunilor deosebit de grave și excepțional de grave să asculte convorbirile telefonice să aplice alte mijloace tehnice din dotarea poliției în conformitate cu legislația în vigoare;
- 35) în scopul constatării contravențiilor administrative, să utilizeze mijloace tehnice din dotare supuse controlului metrologic și certificate de organul abilitat. Modul de utilizare se stabilește de către Guvern;
- 36) să aplice și să ridice interdicțiile de intrare și ieșire din Republica Moldova;
- 37) să solicite autorităților administrației publice, întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor de stat sau private și organizațiilor obștești informația privind intrarea, șederea și ieșirea din țară a străinilor;
- 38) să emită decizii de returnare a străinilor și să asigure îndepărtarea acestora de pe teritoriul Republicii Moldova.

Titlul IV

APLICAREA FORȚEI, MIJLOACELOR SPECIALE ȘI A ARMEI DE FOC

Articolul 14. Condițiile și limitele aplicării forței, mijloacelor speciale și a armei de foc

Poliția are dreptul să aplice forța fizică, mijloacele speciale și arma de foc în cazurile și în modul prevăzute de prezenta lege.

Aplicarea forței, mijloacelor speciale sau a armei de foc trebuie să fie precedată de un avertisment privind intenția recurgerii la ele cu acordarea unui timp suficient pentru reacția de răspuns, cu excepția cazurilor în care tergiversarea aplicării forței fizice, a mijloacelor speciale și a armei generează un pericol direct pentru viața și sănătatea cetățenilor și a colaboratorilor poliției, poate conduce la alte urmări grave.

Arma de foc nu se aplică contra femeilor și minorilor, persoanelor de vîrstă înaintată, precum și contra oamenilor cu evidente deficiențe fizice, cu excepția

cazurilor în care ei au săvârșit un atac armat, opun rezistență folosind arme sau au săvârșit un atac în grup, ce amenință viața și sănătatea oamenilor, dacă acțiunile de acest fel nu pot fi respinse pe alte căi și cu alte mijloace.

În toate cazurile când aplicarea forței nu poate fi evitată, colaboratorii poliției sînt dator să se străduiască să aducă o daună cît mai mică sănătății, onoarei, demnității și bunurilor cetățenilor, de asemenea să asigure acordarea asistenței medicale victimelor.

În cazul rănirii sau decedării cetățenilor ca urmare a aplicării forței fizice, a mijloacelor speciale sau a armei de foc colaboratorul poliției este dator să comunice despre aceasta șefului său direct, pentru ca acesta să-l înștiințeze pe procuror.

Depășirea de către colaboratorii poliției a atribuțiilor lor în ceea ce privește aplicarea forței, a mijloacelor speciale și a armei de foc atrage după sine răspunderea prevăzută de lege.

Articolul 15. Aplicarea forței fizice

Colaboratorii poliției aplică forța fizică, inclusiv procedee speciale de luptă, pentru curmarea infracțiunilor, pentru înfrîngerea rezistenței opuse cerințelor legale, dacă metodele nonviolente nu asigură îndeplinirea obligațiilor ce le revin.

Articolul 16. Aplicarea mijloacelor speciale

Colaboratorii poliției aplică cătușe, bastoane de cauciuc, mijloace de imobilizare, substanțe lacrimogene și substanțe colorante speciale, dispozitive audio-vizuale de influență psihologică, mijloace de distrugere a obstacolelor și de oprire forțată a mijloacelor de transport, tunuri de apă, mașini blindate și alte mijloace din dotarea poliției, precum și cîinii de serviciu în următoarele cazuri:

- 1) în timpul respingerii atacurilor asupra cetățenilor, asupra colaboratorilor poliției și a altor persoane aflate în exercițiul funcțiunii sau la datoria obștească de menținere a ordinii publice și de combatere a criminalității;
- 2) în timpul eliberării ostaticilor;
- 3) în timpul curmării dezordinilor de masă și încălcărilor în grup a ordinii publice;
- 4) în timpul respingerii atacurilor asupra unor clădiri, unor încăperi, unor construcții și unor mijloace de transport, indiferent de apartenența lor, sau în timpul eliberării obiectelor deja ocupate;
- 5) în timpul reținerii și aducerii la poliție sau în altă încăpere de serviciu a persoanelor ce au săvârșit infracțiuni, precum și în timpul escortării și deținerii persoanelor reținute și a persoanelor supuse arestului, persoanelor puse sub stare de arest, dacă ele nu se subordonează sau opun rezistență colaboratorilor poliției, precum și în cazul în care sînt temeieri pentru a presupune că ele pot să evadeze, să pricinuiască daune persoanelor din preajma lor sau lor înșiși;
- 6) în timpul curmării neîndeplinirii premeditate a cerințelor legitime ale colaboratorilor poliției și ale altor persoane aflate în exercițiul funcțiunii sau

la datoria obștească de menținere a ordinii publice și de combatere a criminalității.

Tipul mijlocului special și intensitatea aplicării lui sînt stabilite de către colaboratorul poliției cu luarea în considerare a situației ce se creează, a caracterului infracțiunii și a identității delicventului.

Nomenclatorul complet al mijloacelor speciale, precum și regulile de aplicare a lor se aprobă de Guvern.

Pentru asigurarea securității personale în timpul executării obligațiilor de serviciu lucrătorii poliției se folosesc de scuturi, căști, jilete paraglonte și de alte mijloace de protecție individuală.

Articolul 17. Aplicarea și folosirea armei de foc

Colaboratorii poliției au dreptul să dețină, să aibă asupra lor în permanență, să aplice și să folosească arme de foc.

Arma de foc este folosită ca măsură extremă de către colaboratorii poliției în următoarele cazuri:

pentru apărarea cetățenilor și pentru autoapărare contra unor atacuri ce constituie un pericol real pentru viața sau sănătatea lor, precum și pentru prevenirea capturării prin violență a armei de foc;

pentru respingerea unui atac în grup sau atac armat asupra colaboratorilor poliției, asupra altor persoane aflate în exercițiul funcțiunii sau la datoria obștească de menținere a ordinii publice și de combatere a criminalității, precum și pentru respingerea atacurilor de altă natură ce periclitează viața sau sănătatea lor;

pentru eliberarea ostaticilor, dacă viața sau sănătatea lor se află în pericol;

pentru respingerea unor atacuri în grup sau atacuri armate asupra unor obiective importante, aflate sub pază, asupra încăperilor de locuit și de menire gospodărească ale cetățenilor, asupra sediilor autorităților publice și organizațiilor obștești, întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor, dacă există un pericol real pentru viața sau sănătatea persoanelor care se află în ele, pentru respingerea atacurilor asupra personalului militar și de serviciu al organelor de poliție;

pentru reținerea persoanei care opune rezistență armată ori care a fost surprinsă în momentul săvîrșirii unei infracțiuni grave, sau a delicventului care evadează de sub arest, precum și a unei persoane înarmate care refuză să se subordoneze cerinței legale de a depune arma, cînd este imposibilă înfrîngerea rezistenței sau reținerea delicventului pe alte căi și cu alte mijloace.

Drept atentat la securitatea personală a colaboratorului poliției, pe lîngă alte acțiuni, este calificată și apropierea infractorului de el la mai puțin de trei metri, după ce a fost somat să se oprească.

Efectuarea unei împușcături asupra țintei este considerată drept aplicare a armei.

Colaboratorii poliției pot folosi arma pentru a da un semnal de alarmă sau a solicita ajutor, pentru a neutraliza un animal ce amenință viața și sănătatea cetățenilor.

Arma poate fi folosită fără avertizare în caz de atac prin surprindere, de atac cu utilizarea tehnicii de luptă, a mijloacelor de transport, a aparatelor de zbor, a navelor fluviale, în cazul eliberării ostaticilor, evadării de sub arest cu armă sau cu ajutorul mijloacelor de transport, precum și în timpul evadării din mijloacele de transport în timpul deplasării lor.

Se interzice aplicarea și folosirea armei dacă în urma acestei acțiuni pot avea de suferit persoane străine.

În toate cazurile de aplicare și de folosire a armei de foc colaboratorul poliției este dator să ia toate măsurile posibile pentru a asigura securitatea cetățenilor, ca dauna cauzată sănătății, onoarei, demnității și bunurilor lor să fie cât mai mică, precum și pentru a acorda asistență medicală urgentă victimelor.

Titlul V SERVICIUL ÎN CADRUL POLIȚIEI

Articolul 18. Personalul poliției

Personalul poliției este compus din colaboratori ai poliției, funcționari publici și personal contractual, care desfășoară activități auxiliare.

Nomenclatorul gradelor speciale ale colaboratorilor poliției se stabilește de Parlament, iar modul de conferire a acestora – de Guvern.

Specimenul legitimației pentru persoanele cu grade speciale supreme din corpul de comandă al organelor afacerilor interne și Regulamentul cu privire la legitimația pentru persoanele cu grade speciale supreme din corpul de comandă al organelor afacerilor interne se aprobă de către Președintele Republicii Moldova.

Colaboratorii poliției au o uniformă unică, aprobată de Guvern, pe care o primesc în mod gratuit. În baza hotărârii autorităților administrației publice locale, în cadrul poliției municipale uniforma poate avea simboluri distinctive aplicate pe piept sau pe mîneacă. Colaboratorilor poliției, drept confirmare a împuternicirilor lor, li se eliberează legitimații de serviciu și insigne de model stabilit.

Personalul cu statut de funcționar public este supus reglementărilor Legii nr.158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

Personalul contractual care desfășoară activități auxiliare este supus reglementărilor legislației muncii.

Articolul 19. Efectivul poliției

În poliție pot fi angajați cetățenii Republicii Moldova care au împlinit vârsta de 18 ani.

Pentru a face studii în instituțiile de învățămînt de specialitate ale Ministerului Afacerilor Interne pot fi admise persoane care au împlinit vârsta de 17 ani.

La angajarea în serviciu colaboratorul poliției depune jurămînt. Textul jurămîntului și procedura depunerii lui se aprobă de Parlament.

La încadrarea în serviciu și ulterior în fiecare an, colaboratorul de poliție este obligat să prezinte, în condițiile legii, declarație cu privire la venituri și proprietate.

La angajarea în serviciu, colaboratorul poliției este supus înregistrării dactiloscopice de stat obligatorii, în conformitate cu legislația.

Pentru colaboratorii nou primiți ai poliției poate fi stabilit un termen de încercare de pînă la un an.

Ocuparea posturilor în organele, instituțiile și subunitățile poliției poate fi efectuată atît pe bază de concurs, cît și prin încheierea de contracte în modul stabilit de Ministerul Afacerilor Interne.

Colaboratorii poliției se află la serviciu în poliție pînă la atingerea următoarelor limite de vîrstă:

- 1) de la polițist, soldat al serviciului intern la căpitan de poliție, căpitan al serviciului intern – 45 ani;
- 2) de la maior de poliție, maior al serviciului intern la colonel de poliție, colonel al serviciului intern – 50 ani;
- 3) general-maior de poliție, general-maior al serviciului intern – 55 ani;
- 4) general-locotenent de poliție, general-locotenent al serviciului intern, general-colonel de poliție, general-colonel al serviciului intern – 60 ani.

Termenul de aflare la serviciu în poliție peste limita de vîrstă poate fi prelungit, de către persoana împuternicită cu dreptul de a numi în funcție, pe o perioadă de pînă la 5 ani, la cererea personală a colaboratorului poliției, cu condiția că acesta este apt pentru serviciul militar, în baza concluziei comisiei medico-militare.

Persoanele supuse serviciului militar, angajate în poliție, se scot de la evidență militară în conformitate cu legislația și se includ în statele Ministerului Afacerilor Interne.

Articolul 20. Satisfacerea serviciului în cadrul poliției.

Angajarea, transferarea și concedierea din poliție se efectuează în conformitate cu prezenta lege. Codul muncii și alte acte legislative se aplică în măsura în care nu contravin prezentei legi.

Pentru colaboratorii poliției se stabilește ziua de muncă nenormată, durata totală a săptămînii de lucru fiind de 40 de ore.

Colaboratorii poliției nu au drept să-și întrerupă activitatea ca măsură de soluționare a litigiilor de muncă în colectiv.

În cadrul poliției nu se admite activitatea partidelor politice și a altor asociații social-politice ale cetățenilor.

Articolul 21. Concedierea din poliție

Colaboratorul poliției poate fi concediat din serviciu din proprie inițiativă sau din inițiativa conducerii:

- 1) pe motive de vîrstă – la atingerea limitei de vîrstă pentru aflare la serviciu în poliție, stabilite la art.19 din prezenta lege;
- 2) pe motive de boală – în cazul recunoașterii de către comisia medico-militară a inaptitudinii pentru serviciul militar pe timp de pace (se concediază cu trecerea în rezervă – dacă persoana este recunoscută aptă pentru serviciul

militar de gradul doi pe timp de război; se concediază cu trecerea în retragere – dacă persoana este recunoscută inaptă pentru serviciul militar, cu radierea din evidența militară);

- 3) din cauza sănătății șubrede – în cazul recunoașterii acestuia, de către comisia medico-militară, drept apt pentru serviciul militar auxiliar pe timp de pace (apt pentru serviciul militar de gradul întâi pe timp de război);
- 4) în cazul reducerii statelor de personal – dacă nu există posibilități de a fi numit în altă funcție în legătură cu reducerea statelor, lichidarea sau reorganizarea structurală a organului respectiv al afacerilor interne;
- 5) la expirarea termenului serviciului prevăzut în contract – în cazul când cu colaboratorul poliției a fost încheiat un contract individual de muncă pe un termen stabilit;
- 6) pentru necorespondere funcției – conform deciziei comisiei de atestare, prin care s-a constatat incapacitatea profesională a colaboratorului poliției, ca urmare a calificării insuficiente, a incompetenței profesionale, a lipsei studiilor respective și a altor circumstanțe, care fac imposibilă îndeplinirea atribuțiilor de serviciu. În baza acestor norme, dar fără decizia comisiei de atestare, se concediază, de asemenea, persoanele ce nu au susținut termenul de încercare stabilit la angajarea în serviciu;
- 7) pentru încălcarea disciplinei – în cazul neîndeplinirii obligațiilor de serviciu, comise în mod repetat în decursul unui an după aplicarea sancțiunii disciplinare pentru acțiuni similare, sau al comiterii sistematice a unor asemenea acțiuni, sau al săvârșirii unei singure fapte grave, care a prejudiciat considerabil interesele publice, drepturile și interesele legitime ale cetățenilor ori persoanelor juridice, sau al prezentării la serviciu în stare de ebrietate sau al consumului de băuturi alcoolice, de stupefiante ori de substanțe toxice în timpul serviciului, sau al absenței de la serviciu fără motive întemeiate mai mult de trei ore;
- 8) pentru săvârșirea unor contravenții ce discreditează efectivul de trupă și corpul de comandă;
- 9) în baza hotărârii judecătorești;
- 10) în cazul pierderii cetățeniei Republicii Moldova;
- 11) în legătură cu transferul la lucru în alt minister, departament și organizație – în baza demersului respectiv, cu acordul colaboratorului poliției;
- 12) în legătură cu alegerea într-o funcție electivă în autoritățile publice;
- 13) în legătură cu restabilirea în serviciu a persoanei care a îndeplinit anterior această funcție, în situația când colaboratorul poliției a refuzat să fie numit în altă funcție;
- 14) conform cererii personale – în circumstanțe care îl împiedică să-și exercite în continuare atribuțiile de serviciu. În baza acestui punct, colaboratorul poliției poate fi concediat numai din proprie inițiativă.

Articolul 22. Atribuțiile colaboratorilor poliției

Colaboratorii poliției își exercită atribuțiile prevăzute de prezenta lege în limitele funcției pe care o dețin.

Fiecare colaborator al poliției, pe întreg teritoriul Republicii Moldova, indiferent de funcția pe care o deține, de locul în care se află în timpul sau în afara orelor de program, în cazul în care cetățenii și persoanele oficiale se adresează cu o declarație sau cu o sesizare asupra unor cazuri ce periclitează securitatea personală sau securitatea publică, ori în cazul în care el însuși constată asemenea evenimente, este dator:

- 1) să comunice despre aceasta celui mai apropiat organ de poliție;
- 2) pînă la sosirea persoanelor oficiale împuternicite, să ia măsurile posibile pentru prevenirea și curmarea infracțiunii, pentru salvarea oamenilor, pentru acordarea primului ajutor persoanelor care au nevoie de el, pentru identificarea și reținerea persoanelor care au săvârșit infracțiuni, pentru depistarea martorilor oculari ai infracțiunii și pentru paza locului în care s-a produs evenimentul.

Articolul 23. Drepturile colaboratorilor poliției

Colaboratorii poliției sînt învestiți cu drepturile prevăzute de prezenta lege, în limitele funcției pe care o dețin.

Orice colaborator al poliției, pentru exercitarea atribuțiilor ce-i revin în baza părții a doua a articolului 22 din prezenta lege, are dreptul:

- 1) să ceară cetățenilor și persoanelor oficiale încetarea infracțiunilor și a acțiunilor ce împiedică exercitarea împuternicirilor poliției;
- 2) să verifice actele de identitate ale cetățenilor și ale persoanelor oficiale;
- 3) să folosească nestingherit mijloacele de transport, cu excepția celor care aparțin reprezentanțelor diplomatice și consulare ale statelor străine, pentru transportarea la instituții medicale a persoanelor care au nevoie de asistență medicală urgentă, pentru urmărirea persoanelor care au săvârșit infracțiuni și pentru aducerea lor la poliție;
- 4) să folosească nestingherit mijloacele de telecomunicații ce aparțin întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor și cetățenilor;
- 5) să rețină pînă la sosirea persoanelor oficiale ale poliției sau să aducă la poliție ori în altă încăpere de serviciu persoanele bănuite de săvârșirea infracțiunii;
- 6) la rație alimentară și echipament, în cazurile stabilite de Guvern;
- 7) să facă uz de alte drepturi ale poliției, necesare în acest scop.

Colaboratorul poliției, trecut în rezervă, are dreptul să poarte armă cu autorizarea conducătorului organului de poliție, să participe la descoperirea infracțiunilor, la urmărirea și la reținerea delinventului, la escortarea lui la sectorul de poliție. Dacă drept consecințe ale acestor împrejurări apar urmări nefavorabile pentru acest colaborator, atît el, membrii familiei lui, cît și apropiații lui beneficiază de garanțiile protecției sociale consfințite în prezenta lege.

Articolul 24. Retribuirea muncii colaboratorilor poliției

Retribuirea muncii colaboratorilor poliției se efectuează în modul, condițiile și mărimile prevăzute de Legea nr.355-XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar.

Pentru munca prestată în zile de odihnă și în zile de sărbătoare, colaboratorilor poliției li se plătește o recompensă bănească în conformitate cu legislația în vigoare.

Articolul 25. Stimularea colaboratorilor poliției

Pentru îndeplinirea conștiințioasă a atribuțiilor de serviciu pentru colaboratorii poliției se stabilesc următoarele forme de stimulare: exprimarea de mulțumiri, premiarea cu cadouri de preț sau cu bani, acordarea unui concediu suplimentar cu o durată de până la zece zile, decorarea cu o insignă, conferirea înaintea termenului a gradului special și conferirea gradului special de o treaptă superioară gradului prevăzut de postul deținut, anularea înaintea termenului a sancțiunii disciplinare aplicate anterior.

Pentru bărbăția și curajul manifestate în exercitarea datoriei de serviciu și pentru alte merite colaboratorii poliției pot fi recomandați pentru decorare cu distincții de stat.

Articolul 26. Responsabilitatea colaboratorului poliției

Pentru activități nelegale colaboratorul poliției poartă răspundere în conformitate cu legislația și cu Statutul disciplinar al organelor afacerilor interne, aprobat de Guvern.

Plîngerile cetățenilor asupra acțiunilor colaboratorilor poliției prin care sînt lezate drepturile, libertățile și interesele lor legitime sînt examinate și soluționate de conducătorul acelei instituții de poliție în cadrul căreia activează colaboratorul poliției, dacă legislația în vigoare nu prevede un alt mod de soluționare a chestiunii. În cazul în care cetățeanul nu este de acord cu hotărîrea adoptată, el are dreptul să se adreseze instanței judecătorești.

Articolul 27. Repararea daunei cauzate de colaboratorii poliției

În cazul încălcării de către colaboratorii poliției a drepturilor, libertăților și a intereselor legitime ale cetățenilor, ale persoanelor oficiale, ale întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor, poliția este datoră să ia măsuri pentru restabilirea lor și pentru repararea daunei materiale.

La dorința persoanei ale cărei drepturi, libertăți și interese legitime au fost încălcate, poliția își cere scuze personal sau în mod public.

Colaboratorii poliției, vinovați de moartea, schilodirea, cauzarea leziunilor corporale sau daunei materiale persoanelor care acordă ajutor în procesul penal față de care sînt aplicate măsurile de protecție de stat, achită sumele de asigurare care au fost plătite acestor persoane sau urmașilor lor.

Articolul 28. Pregătirea colaboratorilor poliției

Colaboratorii poliției sînt pregătiți în instituții de învățămînt de specialitate ale Ministerului Afacerilor Interne, precum și în instituții de învățămînt civile pentru profilurile corespunzătoare ale serviciului în cadrul poliției Republicii Moldova.

Persoanele angajate la serviciu în poliție și numite în funcțiile pentru care se prevede conferirea de grade își fac în mod obligatoriu studiile sau urmează cursurile de reciclare în instituțiile de învățămînt ale Ministerului Afacerilor Interne Moldova.

Regulamentul instituției de învățămînt a Ministerului Afacerilor Interne se aprobă de Guvern.

Pregătirea, reciclarea și ridicarea nivelului profesional al colaboratorilor poliției se poate face și pe bază de contract în instituțiile de învățămînt ale altor state.

Titlul VI

APĂRAREA JURIDICĂ ȘI SOCIALĂ DIN PARTEA STATULUI

Articolul 29. Apărarea juridică a colaboratorilor poliției

Colaboratorul poliției este persoană inviolabilă și se află sub protecția statului. Persoana, onoarea și demnitatea lui sînt ocrotite de lege.

În scopul apărării drepturilor și intereselor lor colaboratorii poliției au dreptul să se adreseze instanțelor judecătorești, să se unească în sindicate.

Insultarea unui colaborator al poliției, opunerea de rezistență, amenințarea, actul de violență sau atentarea la viața lui, precum și alte acțiuni care îi împiedică să-și îndeplinească atribuțiile de serviciu sau datoria de serviciu atrag după sine responsabilitatea stabilită de legislația Republicii Moldova.

Colaboratorii poliției nu poartă răspundere pentru dauna materială și fizică, cauzată infractorului în legătură cu nesubordonarea sau opunerea de rezistență a acestuia în timpul reținerii.

Articolul 30. Obligatorietatea subordonării față de colaboratorii poliției

Cerințele legitime ale colaboratorului poliției sînt obligatorii pentru cetățeni și pentru persoanele oficiale.

Nesubordonarea cerințelor legitime ale colaboratorului poliției, precum și alte acțiuni care împiedică poliția să-și îndeplinească atribuțiile, atrag după sine responsabilitatea stabilită prin lege.

Cerințele colaboratorului poliției, adresate cetățenilor și persoanelor oficiale, și acțiunile întreprinse de el se consideră legitime atît timp, cît organul sau persoana oficială, împuternicite să exercite controlul asupra activității lui și asupra respectării legalității în timpul acestei activități, nu va stabili contrariul.

Articolul 31. Inadmisibilitatea amestecului în activitatea colaboratorului poliției

În exercitarea atribuțiilor ce-i revin colaboratorul poliției se subordonează numai șefului său nemijlocit și direct. Nimeni altcineva nu are dreptul să se amestece în activitatea colaboratorului poliției.

La primirea unui ordin sau a unor indicații ale șefului și ale persoanelor oficiale, ce vin în contradicție cu legea, colaboratorul poliției este dator să se căluzească de lege.

Articolul 32. Dreptul colaboratorului poliției la apărare juridică

Colaboratorul poliției are dreptul să atace în instanța judecătorească hotărârile persoanelor din organele poliției și din autoritățile administrației publice, adoptate asupra lui, dacă consideră că ele lezează înputernicirile și demnitatea lui personală.

Articolul 33. Dreptul colaboratorului poliției la risc profesional

Nu constituie o infracțiune acțiunea colaboratorului poliției care a fost săvârșită într-o situație de risc profesional justificat, deși ea are semnele acțiunilor pentru care este prevăzută răspundere disciplinară, administrativă sau penală.

Riscul este considerat justificat, dacă acțiunea săvârșită decurgea în mod obiectiv din informația asupra faptelor și circumstanțelor de care dispunea colaboratorul poliției, iar scopul legitim nu putea fi realizat prin acțiuni ce nu ar fi implicat riscul și colaboratorul poliției, care a admis riscul, a întreprins toate măsurile posibile pentru a preîntîmpina consecințele negative.

Articolul 34. Asigurarea de stat și plățile de compensare în cazul morții sau mutilării colaboratorului poliției

Toți colaboratorii poliției sînt supuși asigurării de stat obligatorii pe o sumă egală cu suma mijloacelor bănești de întreținere pe zece ani din contul mijloacelor bugetelor respective, precum și din contul mijloacelor încasate pe bază de contract de la ministere, departamente, întreprinderi, instituții și organizații.

În cazul în care colaboratorul poliției își pierde viața în exercițiul funcțiunii, familiei celui căzut sau persoanelor întreținute de el li se plătește un ajutor unic echivalent cu suma mijloacelor bănești de întreținere pe zece ani ale celui căzut și, în afară de aceasta, timp de cinci ani din ziua morții persoanelor întreținute li se plătesc lunar mijloacele lui bănești de întreținere ținîndu-se cont de indexarea salariului. La expirarea a cinci ani se stabilește pensie de urmaș în modul stabilit de legislație.

În caz de mutilare a colaboratorului poliției în exercițiul funcțiunii, de invaliditate survenită în perioada satisfacerii serviciului sau cel mult după trei luni de la eliberarea din serviciu, sau după expirarea acestui termen, însă ca urmare a unei afecțiuni din perioada satisfacerii serviciului, în lipsa de teme pentru primirea pensiei de vechime în muncă el beneficiază lunar de mijloace de întreținere pînă la restabilirea capacității de muncă, însă pe parcursul a cel mult zece ani. După expirarea acestui termen lui i se stabilește pensie de invaliditate.

Paguba materială, cauzată colaboratorului poliției sau a unei rude apropiate a lui și determinată de activitatea lui de serviciu, se repară pe cale juridică în volum deplin din mijloacele bugetului respectiv.

Articolul 35. Asigurarea colaboratorilor poliției cu telefon și cu locuri în instituțiile preșcolare

Colaboratorilor serviciilor operative ale poliției li se instalează telefon la domiciliu în decurs de 6 luni din ziua depunerii cererii; altor categorii de colaboratori, stabilite de Guvern și de autoritățile administrației publice locale – cel tîrziu după trei ani.

Colaboratorilor poliției li se garantează dreptul la acordarea de locuri în instituții preșcolare pentru copiii lor în termen de trei luni de la data depunerii cererii.

Articolul 36. Dreptul colaboratorilor poliției la concediu suplimentar plătit

Colaboratorii poliției au dreptul la un concediu suplimentar plătit după zece ani de aflare în serviciu – cu o durată de pînă la cinci zile, după cincisprezece ani – cu o durată de pînă la zece zile, după douăzeci de ani – cu o durată de pînă la cincisprezece zile.

Articolul 37. Dreptul colaboratorului poliției la transport

Colaboratorii poliției au dreptul să se deplaseze gratuit în transport pe teritoriul Republicii Moldova și să folosească în exercițiul funcțiunii mijloace de transport personal potrivit reglementărilor stabilite de Guvern.

Articolul 38. Drepturile colaboratorilor poliției aflați în deplasare

Colaboratorul poliției, aflat în deplasare de serviciu, beneficiază de dreptul de a procura peste rînd documente de călătorie la toate felurile de transport, precum și de dreptul de cazare în hotel pe baza legitimației de serviciu.

Articolul 39. Efectele nerespectării garanțiilor de protecție socială a colaboratorului poliției

În cazul nerespectării garanțiilor de protecție socială, prevăzută de prezenta lege, colaboratorul poliției are dreptul să primească recompense din mijloacele bugetului respectiv.

Autoritățile administrației publice locale pot stabili și alte garanții de apărare juridică și socială a colaboratorilor poliției, neprevăzute în prezenta lege.

Titlul VII

FINANȚAREA ȘI APROVIZIONAREA TEHNICO-MATERIALĂ A POLIȚIEI

Articolul 40. Finanțarea poliției

Cheltuielile pentru întreținerea poliției de stat se acoperă de la bugetul de stat, iar cele pentru întreținerea poliției municipale – de la bugetele unităților administrativ-teritoriale.

Ministerul Afacerilor Interne are dreptul să deschidă un cont trezorerial, în urma redistribuirii unei cote din venitul obținut de la prestarea de către organele

Eu, _____,
(prenumele, numele)

încadrându-mă în serviciul organelor de interne, jur solemn să fiu devotat poporului și Republicii Moldova, să fiu onest, disciplinat, vigilent și curajos, să păstrez secretele de stat și cele de serviciu, să respect cu strictețe legile Republicii Moldova.

Jur să îndeplinesc în mod conștiincios și cu exactitate obligațiile încredințate, ordinele și prevederile statutelor, să respect și să ocrotesc drepturile cetățenilor, proprietatea lor, să apăr ordinea de drept și patrimoniul Republicii Moldova.

Jur să nu-mi cruț puterile, iar în caz de necesitate și viața, pentru a apăra integritatea teritorială și independența Republicii Moldova.

Dacă voi încălca acest jurământ, să fiu pedepsit cu toată asprimea conform legilor Republicii Moldova.

Articolul 45. Modul de depunere a jurământului de către efectivul de trupă, corpul de comandă al poliției și de alte subunități ale organelor de interne ale Republicii Moldova.

Fiecare colaborator al poliției sau al subunităților organelor de interne, care face parte din efectivul de trupă și din corpul de comandă, depune jurământ.

Jurământul se depune în mod individual.

Jurământul îl depun:

- 1) personalul efectivului de trupă și al corpului inferior de comandă după o pregătire inițială și după însușirea principalelor îndatoriri de serviciu, fiind pătrunși de importanța jurământului și a respectării disciplinei în poliție și în alte subunități ale organelor de interne, la cel târziu o lună din ziua sosirii la locul de serviciu permanent;
- 2) personalul corpului mijlociu de comandă, corpului superior și suprem, la cel târziu trei luni de la data încadrării în serviciu în Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova;
- 3) cursanții și elevii instituțiilor de învățământ ale Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și ale altor state, care anterior nu au depus jurământ, la cel târziu trei luni de la data înscrierii la învățatură.

Articolul 46. Depunerea jurământului

Depunerea jurământului are loc într-o atmosferă solemnă sub conducerea șefului organului de interne, comandantului subunității sau a șefului instituției de învățământ.

La ceremonia solemnă de depunere a jurământului sînt invitați reprezentanți ai organelor puterii de stat, ai organizațiilor obștești și ai colectivelor de muncă.

Data depunerii jurământului se anunță prin ordinul șefului organului de interne, comandantului subunității sau șefului instituției de învățământ. În perioada de pregătire inițială, în rîndurile celor care vor depune jurământul, se desfășoară o muncă de lămurire a conținutului și a importanței lui, precum și a sarcinii poliției și ale altor subunități ale organelor de interne.

La ora indicată efectivul organului de interne, al subunității sau al instituției de învățământ, echipat în uniformă de paradă se aliniază. Cei care depun jurământul se plasează în primele rînduri. Într-o scurtă alocuțiune șeful organului de interne, comandantul subunității sau șeful instituției de învățământ explică importanța jurământului de credință poporului și Republicii Moldova, a datoriei de onoare ce le revine colaboratorilor poliției și ai altor subunități ale organelor de interne. După alocuțiunea introductivă șeful organului afacerilor interne, comandantul subunității sau șeful instituției de învățământ lansează comanda: "Pe loc repaus" și ordonă începerea procedurii de depunere a jurământului.

Cei care depun jurământul sînt chemați din aliniament, unul cîte unul, și fiecare, în fața formației, citește cu voce tare textul jurământului, apoi semnează un formular special cu textul jurământului și revine în aliniament.

După încheierea ceremoniei de depunere a jurământului, formularele semnate cu textul jurământului sînt transmise șefului organului de interne, comandantului subunității sau șefului instituției de învățământ. Șeful (comandantul) îi felicită pe cei care au depus jurământul. Se intonează Imnul de Stat al Republicii Moldova. După intonarea Imnului de Stat efectivul trece în marș solemn. În caz, dacă afară timpul este neprielnic jurământul poate fi depus în încăpere.

Persoanele din efectivul de trupă și din corpul de comandă care dintr-un motiv sau altul nu au depus jurământul în ziua stabilită îl pot depune în zilele următoare în mod separat sub conducerea șefului organului de interne, al comandantului subunității sau al șefului instituției de învățământ.

Formularul cu textul jurământului semnat de cel care a depus jurământul se anexează la dosarul personal.

Responsabili pentru îndeplinirea la timp și cu exactitate a prezentului Regulament și pentru evidența în depunerea jurământului de către toate persoanele efectivului de trupă și ale corpului de comandă sînt șefii organelor de interne, comandanții subunităților, șefii instituțiilor de învățământ.

Titlul IX DISPOZIȚII FINALE

Articolul 47. Dispoziții finale

- 1) Pînă la elaborarea și aprobarea unei strategii de reformare și a noii legi a poliției, Guvernul, va sista reforma poliției;
- 2) La intrarea în vigoare a prezentei legi se abrogă Legea nr.320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.42-47, art.145*).

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ

Legea privind activitatea Poliției și statutul polițistului care a intrat în vigoare la 05 martie 2013 a pus ultimul punct în distrugerea întregii activități a Ministerului Afacerilor Interne a Republicii Moldova. Actualul ministru, din primele zile ale investirii în funcția dată, cu un patos deosebit, s-a exprimat în public că pentru a efectua reforme sunt necesare "jertfe considerabile" din cadrul actualului efectiv al MAI. Probabil că conducerea ministerului dorește curățirea efectivului MAI, pe criterii politice, adică să rămână în sistem numai adepți ai unui partid și eliminarea definitivă a profesioniștilor care au mai supraviețuit pînă în prezent. Așa-zisele reforme efectuate la comanda regimului politic de mai mulți miniștri care s-au perindat la conducerea ministerului în ultimii ani a dus la concedierea silită din cadrul MAI a mii de colaboratori profesioniști cu stagiu în domeniu. Din această cauză a crescut considerabil nivelul criminogen în țară cu peste 40%, iar la unele categorii de infracțiuni grave și deosebit de grave au crescut de sute de ori, altfel, nefiind chiar și înregistrate, adică fiind tănuite intenționat cu scopul de a duce opinia publică în eroare, precum că reformele au efect pozitiv, dar de fapt suferă doar cetățeanul de rînd.

Astfel, situația actuală în cadrul MAI și managementul incompetent al conducerii generează grave probleme la capitolul menținerii ordinii publice și combaterii consecvente a criminalității pe întreg teritoriul țării. Faptele menționate se confirmă prin datele statistice furnizate de însuși MAI și nemulțumirea cetățenilor care nu sunt protejați de atentatele criminale. Numai în anul care s-a scurs se atestă o creștere considerabilă cu 1174 infracțiuni mai mult ca în perioada similară a anului precedent. Cu 24,1% a crescut numărul omuciderilor, cu 6,5% numărul tâlhăriilor, cu 18,2% numărul jafurilor, cu 22,0% numărul răpirilor mijloacelor de transport. Zilnic cetățenii sunt stresați de crimele odioase săvîrșite în locurile publice, fiind supuși riscului de a pătîni în urma reglărilor de conturi între grupările criminale, iar nouă ni se citesc referențe despre implementarea reformelor în lupta cu persoanele care recoltează cireșe și miez de nuci.

Ministrul de interne, cu un patos cinic, declară public, că deținînd funcția respectivă în mai puțin de trei luni a reușit să concedieze mai mult de 700 ofițeri de poliție și are de gînd să intensifice epurarea profesioniștilor și pe viitor.

În această ordine de idei, este evidentă necesitatea reacționării urgente la această situație creată. Reieșind din conținutul Legii cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului, propus de Guvern, constatăm lacune serioase care au efecte negative în activitatea de mai departe a poliției și se va reflecta nemijlocit asupra cetățenilor. În opinia mai multor experți, poliția criminală nu va fi în stare să îndeplinească un volum atît de mare de lucru ca urmare a preluării unor atribuții de la poliția de ordine publică. Mai mult ca atît, probabil, va urma și în continuare o reducere a numărului de personal.

Odată cu implementarea acestei reforme s-a distrus definitiv bazele serviciului operativ în cadrul MAI, iar ce ține de poliția municipală a fost înlăturată completamente de la administrația publică locală și societatea civilă. Polițiștii simpli care zi de zi se află la datorie au fost lipsiți de indemnizații unice alimentare, de spațiul locativ, iar în zonele rurale au fost lipsiți de dreptul de a primi loturi de teren și alte înlesniri sociale. Legea care a intrat în vigoare de la 05 martie 2013 categoric nu prevede pachetul social al polițistului și membrii familiei sale, lipsindui de toate înlesnirile.

Opinii negative are și sindicatul "Demnitate" care și-a expus public nemulțumirea care persistă în subdiviziunea MAI și mai ale în rîndurile colaboratorilor ai Brigăzii cu destinație specială "Fulger", Direcția de Poliției a municipiului Chișinău, inspectoratele de poliție municipale și sectoriale.

Legea cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului are doar tentă politică și nu va avea efecte pozitive atît pentru polițiști cît și pentru întreaga societate. Avînd în vedere cele expuse mai sus, cît nu este încă tîrziu stoparea impementării Legii din 05 martie 2013, fiind propusă revenirea la legea inițială și anume Legea cu privire la poliție.